

Список використаних джерел:

1. Кондратьева К. А. Дизайн и экология культуры. - М.: МГХПУ им. Строганова, 2000. – 105 с.
2. Методика художественного конструирования. Дизайн-программа / ред. Л.А. Кузьмичев. – М: Всесоюзный научно-исследовательский институт технической эстетики, 1987. – 172 с.
3. Ван дер Рин С., Коуен С. Экологический дизайн. – М.: Island Press, 2013. – 230 с.
4. Свит Ф. Детали интерьера. - М.: Кладезь – Букс, 2008. –144 с.
5. Уилсон Дж. Экологичный дом. Стили, вдохновленные природой. - М.: Арт-Родник, 2008. – 144 с.
6. Фиелл Ш., Фиелл П. Энциклопедия дизайна. Концепции. Материалы. Стили. - М.: Астрель, 2008. – 192 с.
7. Чембаров Е.А., Белова И.Л. Экодизайн, как новое направление в дизайне // Культура и образование. - М.: – Апрель 2014. - № 4

Полупанець Ю.А.,

студентка II курсу факультету менеджменту і бізнесу

ВП «Миколаївська філія КНУКіМ»;

Науковий керівник:

Чеботаєва О.М.,

кандидат історичних наук, доцент кафедри культурно-дозвіллевої діяльності

ВП «Миколаївська філія КНУКіМ»,

м. Миколаїв

**КУЛЬТУРНО-ІГРОВИЙ КОМПЛЕКС
«ДИТЯЧЕ МІСТЕЧКО «КАЗКА» В СИСТЕМІ
СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ЗАКЛАДІВ МИКОЛАЇВЩИНИ**

Організація дитячого та юнацького дозвілля завжди була й сьогодні залишається важливим пріоритетом соціально-культурної галузі. Адже діти – це майбутнє країни, нації. І від того, в яких умовах відбувається їхній розвиток та виховання, залежить благополуччя суспільства в цілому. В світовому дозвіллезнавстві велика увага приділяється саме парковому дозвіллю дітей, адже воно сприяє їхньому фізичному розвитку, екологічному, естетичному вихованню, забезпечуючи перебування дітей на свіжому повітрі, в контакт з природними об'єктами. А додатково створена інфраструктура та робота педагогів і аніматорів надає різнобічні можливості для ігор, розваг та задоволення творчих потреб відвідувачів.

Деякі паркові дозвіллі заклади мають величезні розміри й перетворилися на глобальні бренди. Загально визнаним лідером серед них, безперечно, є Діснейленд. Але ми не згодні з широко розповсюдженою практикою будь-який інший парк вимірювати за цим стандартом, оскільки вважаємо, що парків повинно бути багато, і чим більш урізноманітненими є їхні концепції, тим краще. Кожний парковий проект має бути високоякісним й, в той же час, адекватним реальним умовам своєї реалізації. Він повинен спиратися не лише на загальносвітовий досвід, а й на власні історичні та культурні традиції. Саме тому в якості об'єкта свого дослідження нами обрано спеціалізований парк, який функціонує як культурно-ігровий комплекс – «Дитяче містечко «Казка» в обласному центрі Миколаївської області. В поточному році він відзначає свій 35-літній ювілей. Отже доречно дослідити його історію, проаналізувати результати його діяльності та визначити його статус в системі соціально-культурних закладів регіону. Власне в цьому і полягали основні завдання нашого дослідження. Джерельною базою дослідження стали численні публікації у місцевій пресі [1,4,5,7-9], спеціальні фотонариси, видані в перші роки існування [2,6] та до 30-літнього ювілею «Казки» [3]. Вони дозволяють прослідкувати історичну динаміку об'єкта нашого дослідження. Велике значення мала також робота з поточною документацією та здійснення власних спостережень за об'єктом в період проходження нами навчальної практики на базі «Казки».

Культурно-ігровий комплекс «Дитяче містечко «Казка» розташований в самому центрі Миколаєва – там, де колись знаходився звичайний міський ринок. Заклад було відкрито 19 травня 1982 з ініціативи двох місцевих архітекторів Ольги та Вадима Попових. Зовнішній вигляд майбутнього комплексу став предметом гострих дискусій між ними та представниками миколаївського художнього фонду. Останні пропонували, замість корабля з повісті Олександра Гріна «Пурпурові вітрила», обладнати локацію у вигляді космічного корабля, а також обов'язково встановити в містечку статую Гуллівера. В результаті проведення творчого конкурсу на кращий макет оформлення дитячого містечка переміг проект Ольги та Вадима Попових, хоча деякі ідеї художнього фонду в подальшому теж втілювалися в життя (наприклад, карусель «Дуб» за пушкінським мотивом *«У лукомор'я дуб зелений;/ Злата цепь на дубе том:/ И днём и ночью кот учёный / Всё ходит по цепи кругом...»*).

Метод спорудження «Казки» заслуговує на особливу увагу. Він називається **методом народного будівництва**. Це означає, що робота здійснювалася переважно на добровільних началах, безкорисливо, спираючись на великий ентузіазм та щире бажання городян збагатити соціо-культурний простір рідного міста унікальним закладом дитячого дозвілля. Спорудження кожної локації на території «Казки» було закріплено за певним підприємством міста. Будівництво здійснювалося у вільний від основної роботи час – після завершення трудового дня та у вихідні. У возведенні містечка брали участь архітектори, інженери, будівельники, художники, скульптори й просто

небайдужі городяни. Тому дитяче містечко «Казка» можна вважати спільним дітищем міської громади миколаївчан. Це, на наш погляд, варто акцентувати в контексті виховної й екскурсійної роботи з відвідувачами «Казки».

При проектуванні, будівництві, художньому оформленні всіх об'єктів містечка враховували дитячу психологію, особливості казкового сприйняття світу, місцеві історичні та культурні традиції, побажання дітей, педагогів, організаторів культурно-дозвілдової діяльності. На початку свого існування заклад розглядався як **«архітектурно-художній комплекс для дітей»** [3].

Відповідно до задуму архітекторів, територія дитячого містечка «Казка» поділена на дві зони:

- **зона активного відпочинку:** амфітеатр, дерев'яна фортеця, кам'яний замок із лицарем-охоронцем в металевих обладунках та кімнатою сміху («кімнатою кривих дзеркал»), декілька атракціонів (зокрема, автодром) та ігровий майданчик «морська гавань» для найактивніших відвідувачів дитячого містечка;

- **зона пасивного відпочинку:** декоративний басейн з фонтанами, ландшафтні композиції, павільйон художньої і технічної творчості, тіньова поляна [8].

Смисловим центром дитячого містечка «Казка», безперечно, є «морська гавань» з кораблем «Счастье» (первинна назва – «Буян»), що являє собою образ першого фрегата, збудованого у Миколаєві 1790 року. Дана локація символічно зв'язує відвідувачів з історією заснування нашого міста та тією унікальною роллю, яку воно відігравало й частково продовжує відігравати у вітчизняній історії: бути колицкою Чорноморського флоту, місцем будівництва унікальних кораблів, а також великим річковим і морським портом.

На території містечка також знаходиться старенький, але найсправжнісінький потяг, який викликає захоплення у дітей та пробуджує «генетичну пам'ять» у найстарших відвідувачів «Казки» [9]. Серед відносно нових локацій «Казки» варто назвати планетарій, лабіринт і казкову піч.

В процесі роботи над доповіддю ми звернули увагу на комплект листівок «Приглашаем в сказку», виданих в Києві 1986 року. Цей унікальний візуальний матеріал дозволяє реконструювати первинний вигляд тих локацій «Казки», які дійшли до нас вже в дуже зміненому вигляді через руйнацію об'єктів у важкий економічний період другої половини 1990-х – початку 2000-х років. Зокрема, звертає на себе увагу мозаїчне панно за казковими мотивами, виконане в процесі будівництва амфітеатру працівниками миколаївського художнього фонду. Панно стилізоване під величезну театральну завісу довжиною 20 й висотою 5 метрів із зображенням Сірого Вовка, Червоної Капелюшки, П'єро, Мальвіни, Сплячої Царівни, Попа та його робітника Балди тощо. Зараз замість вказаного панно стіну амфітеатру оформлено значно простішим розписним рельєфом.

Також звертає на себе увагу багатим різьбленим декором первинний вигляд дерев'яної фортеці з гарматами. На превеликий жаль, з часом цей об'єкт

прийшов у повну непридатність, й 2007 року для його заміни відоме миколаївське аграрне підприємство «Нібулон» подарувало «Казці» нові дерев'яні будиночки, виконані майстрами карпатського краю [1]. Дуже сподіваємося, що коли-небудь з'явиться спонсор і для відновлення електро-механічного Карлсона з пропелером. В перші роки існування «Казки» він вилітав з оглядового віконця замкової вежі й кружляв навколо даху споруди, викликаючи захват у дітлахів, а навздогін за ним на мітлі летіла механічна баба Яга.

Не можна також не сказати про природний складник «Казки», адже це не просто дитяче містечко, а спеціалізований парк з «острівцями» гарних квітів, алеями лип, акацій, платанів, та великою кількістю екзотичних рослин. Серед них – тюльпанне дерево, павлонія, гінко, айлант, біота, гібіскус, дейція, дрок та багато інших. Не забуті й дерева, які часто фігурують саме в казках – яблуня, ялинка, верба і тополя.

2003 року «Казка» отримала статус **«Парк культури і відпочинку дитячого напрямку»** [3]. Заклад цілком виправдовує таке визначення. В його штаті працюють культурорганізатори, аніматори, які залучають дітей до різноманітних видів відпочинку та дозвіллевої діяльності. В дитячому містечку «Казка» регулярно проводяться ігрові програми, конкурси на кращий малюнок, годівничку для пташок, ялинкову іграшку та інші саморобки. Кожного ранку відбувається зарядка під музику з аніматором, а у вечері – дискотека. На Новоріччі, Різдвяні та інші свята організуються театралізовані дійства і вистави з конкурсами та казковими героями.

Працівники «Казки» активно використовують як традиційні, перевірені часом, так і інноваційні форми роботи. Наприклад, у вересні 2014 року вони організували вечірне-ночне шоу «Коли місто засинає...». На нього зібралося кілька тисяч городян і гостей міста. Аніматори в образах Карлсона, Малюка, князя Потьомкіна та інших персонажів проводили конкурси та ігрові програми. У дерев'яній фортеці проводились майстер-класи з гончарства та ковальського мистецтва. На сходах кам'яного замку відвідувачів зустрічали привиди та всяка інша чортівня. Апогеєм заходу був виступ артистів світлодіодного театру, який дуже ефектно виглядав у темряві теплої вересневої ночі [5].

В травні 2016 року в «Казці» вперше відбувся справжній карнавал з конкурсом на кращий карнавальний костюм, а також музичний пік-нік «Травневий кіт» - це веселе об'єднання учасників клубу авторської пісні «Біла ворона» та аудиторії у спільному виконанні найулюбленіших бардівських хітів [5].

«Казка» також є організатором та основним майданчиком для проведення регіонального фестивалю дитячої творчості «Quest – дитинства fest» та регіонального фестивалю ігрових програм «Казкова гра».

В минулі роки у «Казці» на постійній основі працювали театральний, музичний та авіамоделльний гуртки, проводилися майстер-класи декоративно-ужиткового мистецтва. Деякий час працювали студія флористики та

судномодельний гурток. Зараз через ремонт в багатьох приміщеннях з усіх зазначених нами гуртків працює лише театральна студія. Її вихованці виступають на святах та у виставах разом з професійними акторами, демонструючи здобуті навички та свої таланти.

2015 року директором «Казки» призначено Любарова Юрія Йосиповича – креативну особистість, активного учасника багатьох соціокультурних проектів, що проводились в нашому місті. Новий керівник представив громаді миколаївчан план подальшого розвитку дитячого містечка. Даний проект отримав назву «Казка 2.0», з ним можна ознайомитися в інтернеті [4]. Вважаємо, що участь в модернізації культурно-ігрового комплексу «Дитяче містечко «Казка» відкриває чудові перспективи тим працівникам соціально-культурної сфери, які прагнуть творчої реалізації та професійного зростання.

Отже, культурно-ігровий комплекс «Дитяче містечко «Казка» є дуже значимим соціокультурним закладом на карті Миколаївщини. Його створено за оригінальним некомерційним проектом методом реалізації громадської ініціативи. Він заслужено вважається предметом гордості миколаївчан. Архітектурно-художній компонент комплексу характеризується високим естетичним рівнем, врахуванням особливостей дитячої психології та місцевих історико-культурних традицій. Природний компонент посилює рекреаційне, екологічне значення об'єкта. Дружній колектив кваліфікованих культурних організаторів накопичив великий досвід використання різноманітних форм організації дозвілля дітей та підлітків, а також сімейного дозвілля. В сукупності все вище зазначене робить «Казку» унікальним центром змістовного відпочинку, виховання і реалізації творчих здібностей дітей та привабливим туристичним ресурсом краю. Креативні проекти подальшого розвитку «Казки» заслуговують на максимальну підтримку місцевої влади, громадськості, спонсорів. А для студентів ВП «МФ КНУКіМ» «Дитяче містечко «Казка» становить одну з кращих баз проведення практики та формування актуальних професійних компетенцій організатора КДД.

Список використаних джерел:

1. В честь «сказочного» юбілея «Нибулон» подарил «Сказке» деревянную крепость // Родной причал. – 2007. – 26 сент.-2 окт. (№ 39). – С. 1.
2. Демченко, Ю. Городок «Сказка» : фотоочерк / Ю. Демченко. – Одесса : Маяк, 1985. – 64 с., цв. ил.
3. Дитяче містечко «Казка» – 30 років / Бюджетна установа Миколаїв. міської ради «Культурно-ігровий комплекс «Дитяче містечко «Казка». – Миколаїв : [б. в.], 2012. – [18] с.
4. Кураса, Е. Детский городок «Сказка»: «перезагрузка 2.0» [Электронный ресурс] / Е. Кураса // Вечерний Николаев. – 2015. – 28 нояб. – Режим доступа: [http:// www.vn.mk.ua/files/2015-11-28-3.pdf](http://www.vn.mk.ua/files/2015-11-28-3.pdf), свободный (дата обращения: 01.03.2017). – Загл. с экрана.

5. Кураса, Е. Как на «Сказкины» именины «испекли» нам кар...навал! / Е. Кураса // Вечерний Николаев. – 2016. – 26 мая. – С. 8.
6. Приглашаем в сказку [Изоматериал] : комплект из 11 листовок / фото Б. А. Минделя ; текст Б. Л. Арова. – Киев : Мистецтво, 1986. – 1 обл. (11 отд. л.).
7. Стриль, Е. Как строился детский городок «СКАЗКА»? / Е. Стриль // Рідне Прибужжя. – 2014. – 9 січ. – С. 5.
8. Чернышова, И. Скоро сказка сказывалась, да трудно строилась... / И. Чернышова // Наш город Николаев. – 2010. – 9-15 июня (№ 23). – С. 5.
9. Шенкевич, А. «Сказочный клад» передали в музей / А. Шенкевич // Вечерний Николаев. – 2016. – 26 апр. – С. 3.

Ракша А. Б.,

студентка V курсу факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія КНУКіМ»;

Науковий керівник:

Бородіна Г. Г.,

кандидат історичних наук, доцент кафедри документознавства та інформаційних систем ВП «Миколаївська філія КНУКіМ», м. Миколаїв

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ: З ДОСВІДУ РОБОТИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДІТЕЙ ІМ. ДНІПРОВОЇ ЧАЙКИ

Бібліотека для дітей сьогодні – це поєднання всіх можливих впливів для інтелектуального, естетичного, духовного і творчого розвитку юних користувачів. Комунальний заклад «Херсонська обласна бібліотека для дітей імені Дніпрової Чайки» Херсонської обласної ради не є виключенням. Саме цей заклад приділяє велику увагу всебічному розвитку особливої категорії читачів – дітей. Важливою складовою такого розвитку є естетичне виховання. Цю місію у бібліотеці виконує кожен відділ, але основний акцент лягає на відділ естетичного виховання.

Відділ забезпечує оперативне і комфортне бібліотечно-інформаційне обслуговування, спрямоване на максимально повне задоволення потреб в книзі та інформації з питань естетичного виховання користувачів бібліотеки.

Бібліотечна діяльність дає широкі можливості для розвитку кожної дитини, адже при бібліотеці створено 10 клубів та об'єднань за інтересами, де кожен юний читач може вибрати напрям до смаку.